

Vincze Gábor

Az előadás címe:

A békétlen Békés. Egy alföldi kisváros a forradalom és megtorlás időszakában

Absztrakt

Békésen az „ellenforradalom” előzménye az volt, hogy a helyi párt- és tanácsi vezetők – ha már meggátolni nem tudták – megpróbálták az események élére állni, emiatt a Hazafiás Népfront nevében nagygyűlést hívtak össze október 27-ére. A gyűlés kezdetén a helyi tanácselnök szeretett volna felszólalni, (azért, hogy közben tartsa az eseményeket), ám ezt megakadályozta az FKGP volt községi elnöke, Szatmári István, akinek hatására a tömeg lehurrogta és kiverte a teremből a kommunista apparátcsikokat. Ekkor megválasztották a nemzeti bizottságot (az elnöke Szatmári lett) és a nemzetőrséget, valamint egy „fegyverzet-összeszedő bizottságot” hoztak létre. Ez az elkövetkező napokban igyekezett az összes kommunistától begyűjteni az otthon tartott fegyvereit, többeket letartóztattak és ideig-óráig őrizetben tartottak. Egyébként a helyi MDP-tagoknak a bő egy hét alatt a hajuk szála sem görbült.

Békésen sajátos módon a megszálló szovjetek a forradalmi bizottság tagjait november 5-én először letartóztatták, majd „tanácsadó szervként” engedték, hogy tovább működjön a testület a községi tanács VB mellett. Ennek az lett a következménye, hogy napokon belül átvették a tényleges vezetést. Csak az év végén állt helyre a „rend”.

Az „ellenforradalom” utóvédharca olyan erős volt, hogy a letartóztatott „ellenforradalmárok” kiszabadítása érdekében december 10-én több mint ezerfős „néma tüntetést” tartottak. 1957 elején még sokan nem tudtak beletörődni a szabadságharc leverésébe. Egyesek röpcédula-terjesztésben vettek részt, míg mások fegyveres szervezkedésben. A megtorlás nem váratott sokáig magára. 1957 tavaszán és nyarán több csoportos perben két évtől nyolc évig terjedő börtönbüntetéseket „osztott ki” a megyei bíróság.

Kulcsszavak: 1956-os forradalom, Békés, megtorlás, szovjet megszállás